Cải Thiện Tình Trạng Tài Chánh của Quý Vị với FinTech

Hướng dẫn người mới dùng ứng dụng (apps) tài chánh cá nhân

Ấn Bản Của Consumer Action

Financial Technology (FinTech) là từ ngữ diễn tả các phương tiện dùng kỹ thuật hiện đại, tân tiến như mạng điện toán và các ứng dụng gọi là "apps" (chương trình có thể tải xuống máy di động) để phát triển mạnh các công cụ về dịch vụ tài chánh cho người tiêu thụ và thương nghiệp. Đối với người muốn cải thiện tài chánh và quyết tâm đạt đến mục tiêu, FinTech có thể giúp tiến trình được thuận tiện, hữu hiệu và ngay cả thành công hơn.

Bản hướng dẫn này sẽ giới thiệu quý vị tới các công cụ FinTech có sẵn và cách nó giúp ra sao. Quý vị cũng sẽ biết nên cân nhắc điều gì khi chọn một ứng dụng (app) và cách bảo vệ quý vị khi dùng FinTech.

Quý vị làm được gì với Fintech

Quý vị có thể tưởng tượng có một công cụ "FinTech" dùng để quản lý tiền bạc. Chỉ cần một điện thoại thông minh (hay các máy khác), một ứng dụng và mạng điện toán, quý vị có thể:

- Mở, sử dụng và quản lý tài khoản ngân hàng của quý vị
- Kiểm tra các giao dịch và số tiền còn trong tài khoản
- Gởi và nhận tiền
- Trả hóa đơn
- Đặt mục tiêu tài chánh
- Tạo và cập nhật quỹ tài chánh
- Theo dõi và phân tích chi tiêu của quý vị
- Tiết kiệm và đầu tư
- Kế hoạch về hưu
- Kiểm tra tiền thuế được trả về của quý vị
- Kiểm tra bản báo cáo tín dụng và điểm tín dụng
- Nhận tin nhắn nhắc nhở và báo động

Ứng dụng FinTech thường cung cấp các công cụ hướng dẫn tài chánh trong phạm vi giới hạn, nhưng các hướng dẫn về tài chánh từ cơ quan vô vụ lợi và hội đoàn (gặp trực tiếp hay trên mạng điện toán) thường phục vụ từng trường hợp cá nhân mà kỹ thuật không sánh bằng. Nếu chưa biết nhiều về quản lý tài chánh cá nhân, các giúp đỡ trực tiếp cho cá nhân hay cho nhóm sẽ giúp quý vị hiểu nhiều hơn về nhu cầu của quý vị ở từng giai đoạn khác nhau, như tại sao quý vị cần nó, chọn lựa sao cho khôn ngoan và cách vượt qua các trở ngại trong đó. Còn các ứng dụng FinTech giúp quý vị áp dụng những gì quý vị đã học hỏi.

Lợi Điểm của FinTech

"FinTech" nghe có vẻ kinh khủng, nhưng không ít thì nhiều quý vị cũng đã quen thuộc các ứng dụng tài chánh hoạt động ra sao khi quý vị kiểm tra tài khoản ngân phiếu hay tiết kiệm trên mạng điện toán (khoảng hai phần ba người tiêu thụ sử dụng các ứng dụng này!). Sự thuận tiện là lý do chính khiến các dịch vụ ngân hàng trên mạng điện toán rất phổ thông. Thêm vào đó, Fintech còn:

Dễ dùng: Có thể dùng bất kỳ các công cụ tài chánh hay tài khoản nào từ điện thoại thông minh

của quý vị và nó sẽ mở ra một chân trời mới của lựa chọn, nhất là nếu quý vị ở nông thôn hay trong vùng ít dịch vụ hoặc phải ở nhà.

Tiết kiệm: Ngoài ra, các công cụ FinTech có thể giúp quý vị tránh bị trả lệ phí như lệ phí phạt vì ký ngân phiếu thiếu tiền trong tài khoản bằng cách báo động cho biết "tiền còn rất ít trong tài khoản" của quý vị, hay có thể chuyển tiền miễn phí hay lệ phí hạ vào tài khoản (ngay cả ở nước ngoài). Dùng các dịch vụ ngân hàng trong máy di động tiết kiệm tiền, vì không phải lái xe đến chi nhánh ngân hàng để chuyển khoản.

Trả tiền tự động: Dùng công cụ tự động "autopi-lot" giúp quý vị tránh bị trả lệ phí trễ và tiền tiết kiệm tăng nhanh hơn (tiền tự động chuyển vào trong tài khoản tiết kiệm của quý vị).

Hữu hiệu: Các ứng dụng tiết kiệm thời giờ bằng cách thâu thập hết các tin tức cần thiết từ các tài khoản và các ứng dụng khác của quý vị, tính toán, phân tích trữ liệu, báo cáo và thường nhanh chóng hơn, so với quý vị tự làm sẽ mất cả giờ hay lâu hơn. (Có nhiều ứng dụng cho quý vị thấy tất cả các tài khoản trên một "bảng điều khiển.")

Khả tín: Trữ liệu đúng thời khắc – và báo động – quý vị có thể cần để theo dõi và tránh ngân quỹ bị thâm thủng. (Một ứng dụng thông báo quý vị xài tiền quá mức trong một ngân khoản ấn định nào đó, bằng cách gởi một gương mặt "hình nộm" buồn bã.)

Cổ vũ: Một số ứng dụng giúp quý vị đạt được mục tiêu dễ dàng bằng cách tặng tiền hay quà. (Thí dụ, một ứng dụng trả tiền thưởng cho mỗi quý bằng .25 phần trăm của số tiền có trong ngân hàng, cổ vũ tiết kiệm nhiều hơn.)

Giáo dục: Các tin tức tổng quát và các hướng dẫn thực tế giúp quý vị tiếp tục học hỏi và khuyến khích chọn cách dùng tiền cho khôn ngoan. (Một ứng dụng theo dõi tín dụng cho biết điểm tín dụng để quý vị biết giá nhà nào quý vị có thể cáng đáng được và các bước quý vị cần làm để cải thiện điểm tín dụng, giúp đủ tiêu chuẩn mượn tiền mua nhà.)

Chọn ứng dụng FinTech

Cũng giống như các sản phẩm khác, quý vị cần nên đọ giá và tìm hiểu các công cụ FinTech trước khi chọn. Cần nên tìm các điều này:

Tương xứng: Nếu quý vị sẽ dùng công cụ trên điện thoại hay máy tính bảng (thay vì trên mạng điện toán), nên biết ứng dụng đó có sẵn trong hệ IOS (Apple) hay Android (Google) hay không. (Nhiều app có trong cả hai hệ thống.) Nên coi trang mạng của công ty chế ra ứng dụng, hay vào giao diện "Apple App Store" hay "Goole Play Store."

Tính năng: Lập danh sách các ưu tiên của quý vị, sau đó giới hạn lại các lựa chọn. Thí dụ, nếu quý vị cần công cụ để hội nhập ("nói với") các tài khoản ngân hàng hay các ứng dụng khác của quý vị, làm chuyện này trước. Nếu muốn tưởng thưởng mình vì đã đạt tới mục tiêu, làm kế tiếp. Nếu đã có danh sách các ưu tiên, quý vị có thể không kiếm được một ứng dụng đủ tiêu chuẩn cho tất cả các ưu tiên, nhưng tìm cái nào tương đối bao gồm gần hết.

Giá cả: Nhiều ứng dụng miễn phí. Một số tính lệ phí chỉ một lần trả khi tải xuống. Các ứng dụng khác tính lệ phí hàng tháng, hay lệ phí dựa trên lúc dùng—thí dụ, lệ phí chuyển khoản nếu quý vị chuyển tiền ra nước ngoài hay lệ phí "ít tiền trong tài khoản" nếu tiền ở dưới mức ấn định. Một số ứng dụng kiếm tiền qua quảng cáo hay "hợp tác" với các công ty khác—quý vị cần nên quan tâm trước khi tin tưởng một sản phẩm "khuyên nên có" hay hấp tấp xin một thẻ tín dụng cụ thể khi được chào mời.

Sự riêng tư và trữ liệu sử dụng: Nên đọc điều lệ của công ty và hợp đồng cho người sử dụng trước khi quý vị tải ứng dụng xuống hay mở một tài khoản để biết các tin tức cá nhân của quý vị và/hay trữ liệu trong máy của quý vị được công ty sử dụng ra sao. (Nếu công ty không có điều lệ về sự riêng tư, hay nếu không thích những gì quý vị đọc, nên chọn ứng dụng khác.) Đọc chỉ dẫn về "Cách Đọc Điều Lệ về Sự Riêng Tư": *https://oag.ca.gov/privacy/facts/online-privacy/privacy-policy*.

Hài lòng/chấm điểm: Trước khi tải xuống một ứng dụng, nên đọc các lời nhận xét để bảo đảm công ty tạo ứng dụng có uy tín và người dùng hài lòng. Dò tìm trên "Google" tên công ty và kèm theo chữ "nhận xét" (reviews) hay "chấm điểm" (ratings) để tìm các lời nhận xét về công ty đó (bởi các công ty như CNET, PCMag.com và Tech-Crunch), và trong một số trường hợp, từ các lời nhận xét của cá nhân.

Tìm các ứng dụng FinTech

Nếu có tài khoản tài chánh, hầu hết các công ty tài chánh chắc chắn có ứng dụng của họ để khách hàng sử dụng. Dùng ứng dụng để giao dịch với ngân hàng có thể hữu dụng và dễ sử dụng, nhưng tính năng hoạt động của nó cũng hạn chế.

Nếu muốn biết thêm chi tiết, quý vị sẽ cần tìm hơn một hoặc nhiều ứng dụng FinTech. Dưới đây là danh sách có thể giúp quý vị tìm những gì quý vị cần:

"7 Ứng Dụng Ngân Quỹ và Công Cụ Tài Chánh Cá Nhân Tốt Nhất của 2020," trong trang mạng của NerdWallet: *https://www.nerdwallet.com/blog/finance/budgeting-saving-tools/*

"Các Dịch vụ Hỗ Trợ Tài Chánh Cá Nhân Tốt Nhất của 2020," trong trang mạng của PCMag.com: *https://www.pcmag.com/roundup/300724/the-best-personal-finance-services*

"Các Ứng Dụng Tốt Nhất Giúp Quản Lý Ngân Quỹ và Tài Chánh Cá Nhân của 2020" trong trang mạng của Tom's Guide: *https://www.tomsguide.com/us/pictures-story/548-best-budget-expense-apps.html*

Cách sử dụng FinTech an toàn

Loại kỹ thuật nào-bao gồm mạng điện toán và các ứng dụng-đều có các rủi ro. Nhưng nếu quý vị làm theo các "nên và không nên" đơn giản và hữu hiệu dưới đây sẽ giúp bảo vệ tin tức, trữ liệu cá nhân và an ninh tài khoản của quý vị.

Nên kiểm chứng sự uy tín của ứng dụng trước khi tải xuống để tránh bị malware (nhu liệu hiểm độc có thể trộm, hủy hoại hay khóa trữ liệu của quý vị) và bị tính tiền vô cớ.

Nên tạo mật mã hay số PIN cho máy di động của quý vị khi bắt đầu dùng máy hay khi khởi động.

(Học cách tạo cho Apple tại [*https://support.apple.com/en-ph/HT204060*] và cho Android: [*https://support.google.com/android/answer/2819522?hl=en*].)

Nên tạo các mật mã khó đoán cho tài khoản của quý vị và thay đổi nó thường xuyên. (Đọc bản chỉ dẫn "Mật mã An Toàn" của trang ConnectSafety: *https://www.connectsafely.org/wp-content/uploads/qg-passwords.pdf*.)

Đừng để trình duyệt hay các thiết bị lưu trữ mật mã đăng nhập của quý vị nếu nó cho lựa chọn này.

Giới Thiệu Về Consumer Action

www.consumer-action.org

Qua các tài liệu hướng dẫn người tiêu thụ bằng nhiều ngôn ngữ khác nhau, qua tiếp cận với cộng đồng và tập trung vào vấn đề cụ thể để lên tiếng bênh vực cho người tiêu thụ, Consumer Action (Cơ Quan Tác Động Giới Tiêu Thụ) tiếp sức cho những người tiêu thụ thấp cổ bé họng trên toàn quốc vững tin vào các quyền của họ và tài chánh thịnh vượng.

Trợ giúp và cố vấn cho người tiêu thụ: Xin gởi các khiếu nại của người tiêu thụ đến: *https://complaints.consumer-action.org/forms/english-form* hay gọi 415-777-9635 (chúng tôi có nói tiếng Hoa, Anh và Tây Ban Nha).

Nên đăng xuất khỏi tài khoản và/hoặc ứng dụng (vô cùng quan trọng nếu quý vị dùng máy điện toán công cộng hay dùng chung máy để vào tài khoản của quý vị).

Đừng đăng nhập vào tài khoản ngân hàng nếu quý vị dùng Wi-Fi công cộng. Nếu quý vị định dùng ứng dụng trong máy di động để trả tiền, khai thuế, vào tài khoản ngân hàng v.v. nên dùng mạng lưới điện toán bảo đảm an toàn hay trữ liệu kết nối không dây trong máy điện thoại của quý vị. Nếu phải dùng Wi-Fi công cộng, nên dùng trang mạng điện toán của công ty thay vì dùng ứng dụng; duyệt địa chỉ phải có chữ ""https" trong ô địa chỉ điện toán, vì nó cho biết đường dây kết nối an toàn. Đọc "Chỉ Dẫn Cách Dùng Mạng Lưới Wi-Fi Công Cộng" của Nha Thanh Tra Mậu Dịch Liên Bang (FTC-Federal Trade Commissions) trong: *https://www.consumer.ftc.gov/articles/0014-tips-using-public-wi-fi-networks*.)

Nên nhanh chóng cài đặt hệ điều hành mới được cập nhật để sửa chữa các vấn đề về an ninh.

Đừng dễ tin vào các trò "mạo danh nghĩa"—các cuộc gọi, email hay tin nhắn yêu cầu quý vị cho biết mật mã, số tài khoản, số An Sinh Xã Hội hay các tin tức nhạy cảm khác. (Xin coi trang mạng của FTC: *https://www.consumer.ftc.gov/articles/0003-phishing*.)

Nên bật các tính năng hay cài đặt các ứng dụng để có thể tìm ra địa điểm, tự động khóa hay xóa thiết bị di động của quý vị trong trường hợp máy bị thất lạc hay bị trộm. ■

Giới thiệu về hướng dẫn này

Bản hướng dẫn này do Consumer Action (Cơ Quan Tác Động Giới Tiêu Thụ) ấn hành với sự hỗ trợ của Trung Tâm "Center for Financial Services Innovation." Bản dịch được tài trợ bởi JPMorgan Chase.

© Consumer Action 2018

Rev. 12/19